

ROZHODNUTÍ

ROZHODNUTÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2022/480

ze dne 10. března 2022

o zřízení, vymezení předmětu vyšetřování, působnosti, početního složení a funkčního období vyšetřovacího výboru pro prošetření používání špionážního softwaru Pegasus a ekvivalentního špionážního softwaru

EVROPSKÝ PARLAMENT,

- s ohledem na žádost, kterou předložilo 290 poslanců, o zřízení vyšetřovacího výboru, který by prošetřil údajná porušení práva Unie nebo údajný nesprávný úřední postup při jeho uplatňování, pokud jde o používání špionážního softwaru Pegasus a ekvivalentního špionážního softwaru, který je instalován na mobilní zařízení využitím nedostatků v zabezpečení informačních technologií (dále jen „ekvivalentní špionážní software“),
- s ohledem na návrh Konference předsedů,
- s ohledem na článek 226 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),
- s ohledem na rozhodnutí 95/167/ES, Euratom, ESUO Evropského parlamentu, Rady a Komise ze dne 19. dubna 1995 o podrobných ustanoveních o výkonu vyšetřovacího práva Evropského parlamentu ⁽¹⁾,
- s ohledem na to, že Evropská unie se hlásí k hodnotám a zásadám svobody, demokracie a dodržování lidských práv a základních svobod a právního státu, jak jsou uvedeny v preambuli Smlouvy o Evropské unii (SEU), a zejména v článcích 2, 6 a 21 této smlouvy,
- s ohledem na čl. 4 odst. 2 SEU, který potvrzuje výhradní pravomoc členských států, pokud jde o udržení veřejného pořádku a ochranu národní bezpečnosti,
- s ohledem na články 16 a 223 SFEU,
- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), a zejména její články 7, 8, 11, 21 a 47, které uznávají zvláštní práva, svobody a zásady v ní blíže určené, jako je respektování soukromého a rodinného života a ochrana osobních údajů, svoboda projevu a informací, právo na nediskriminaci, právo na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces, přičemž Listina se v plném rozsahu vztahuje na členské státy při provádění práva Unie, a dále s ohledem na čl. 52 odst. 1 této Listiny, který umožňuje určité omezení výkonu základních práv a svobod,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací (směrnice o soukromí a elektronických komunikacích) ⁽²⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) ⁽³⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 113, 19.5.1995, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. L 201, 31.7.2002, s. 37.

⁽³⁾ Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 89.

- s ohledem na rozhodnutí Rady (SZBP) 2019/797 ze dne 17. května 2019 o omezujících opatřeních proti kybernetickým útokům ohrožujícím Unii nebo její členské státy ⁽⁵⁾, ve znění rozhodnutí Rady (SZBP) 2021/796 ze dne 17. května 2021 ⁽⁶⁾,
 - s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/821 ze dne 20. května 2021, kterým se zavádí režim Unie pro kontrolu vývozu, zprostředkování, technické pomoci, tranzitu a přepravy zboží dvojího užití ⁽⁷⁾,
 - s ohledem na Akt o volbě členů Evropského parlamentu ve všeobecných a přímých volbách ⁽⁸⁾,
 - s ohledem na Evropskou úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod, a zejména na její články 8, 9, 13 a 17 této úmluvy, a na protokoly k této úmluvě,
 - s ohledem na obecné zásady OSN v oblasti podnikání a lidských práv ⁽⁹⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 12. března 2014 o programu agentury NSA (USA) pro sledování, subjektech členských států pro sledování a dopadech na základní práva občanů EU a na transatlantickou spolupráci v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí ⁽¹⁰⁾ a na svá doporučení ohledně posílení IT bezpečnosti v orgánech, institucích a jiných subjektech EU,
 - s ohledem na článek 208 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že nedávno bylo odhaleno, že několik zemí, včetně členských států, používá proti novinářům, politikům, příslušníkům donucovacích orgánů, diplomatům, právníkům, podnikatelům, aktérům občanské společnosti a jiným aktérům špionážní software Pegasus, a vzhledem k tomu, že tato praxe je velmi znepokojivá a evidentně potvrzuje rizika zneužívání sledovacích technologií pro oslabování lidských práv a demokracie;
1. se rozhodl zřídit vyšetřovací výbor, který prošetří údajná porušení práva Unie nebo údajný nesprávný úřední postup při jeho uplatňování v souvislosti s používáním špionážního softwaru Pegasus a ekvivalentního špionážního softwaru, aniž by tím byly dotčeny pravomoci vnitrostátních a unijních soudů;
 2. rozhodl, že vyšetřovací výbor:
 - prošetří rozsah údajného porušení práva Unie nebo údajného nesprávného úředního postupu při jeho uplatňování, vyplývajících z používání špionážního softwaru Pegasus a ekvivalentního špionážního softwaru, shromáždí informace o tom, do jaké míry členské státy, k nimž patří Maďarsko a Polsko či případně další státy, nebo třetí země používají technologie sledování způsobem, který narušuje soukromí a porušuje práva a svobody zakotvené v Listině, a také posoudí míru rizika, které to představuje pro hodnoty zakotvené v článku 2 SEU, jako je demokracie, právní stát a dodržování lidských práv;
 - pro účely plnění svých úkolů shromáždí a zanalyzuje informace o:
 - používání a fungování špionážního softwaru Pegasus a ekvivalentního špionážního softwaru a jejich údajném negativním dopadu na základní práva podle Listiny v případech, kdy členské státy uplatňovaly právo Unie;
 - právním rámci, v němž členské státy získaly a používaly špionážní software Pegasus a ekvivalentní špionážní software;
 - zda orgány členských států používaly špionážní software Pegasus a ekvivalentní špionážní software pro politické, ekonomické nebo jiné nepodložené důvody ke sledování novinářů, politiků, příslušníků donucovacích orgánů, diplomatů, právníků, podnikatelů, aktérů občanské společnosti a jiných aktérů, čímž porušily právo Unie a hodnoty zakotvené v článku 2 SEU nebo práva zakotvená v Listině;

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 129 I, 17.5.2019, s. 13.

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 174 I, 18.5.2021, s. 1.

⁽⁷⁾ Úř. věst. L 206, 11.6.2021, s. 1.

⁽⁸⁾ Úř. věst. L 278, 8.10.1976, s. 5.

⁽⁹⁾ https://www.ohchr.org/Documents/Publications/GuidingPrinciplesBusinessHR_EN.pdf

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. C 378, 9.11.2017, s. 104.

- zda toto používání špionážního softwaru Pegasus a ekvivalentního špionážního softwaru v rozporu s právem Unie mělo nepříznivý dopad na demokratické procesy v členských státech, pokud jde o volby na místní, celostátní a evropské úrovni;
- o údajném porušení práva nebo údajném nesprávném úředním postupu členských států vyplývajících z používání špionážního softwaru Pegasus a ekvivalentního špionážního softwaru, pokud jde o směrnici 2002/58/ES, zejména zásadu důvěrnosti sdělení a zákaz příposlechu, odposlechu, uchovávání nebo jiných druhů zachycování či sledování sdělení a s nimi souvisejících provozních údajů osob;
- zda používání špionážního softwaru Pegasus a ekvivalentního špionážního softwaru členskými státy představuje porušení směrnice (EU) 2016/680 a nařízení (EU) 2016/679, vedlo k jejich porušení nebo jej odhalilo;
- zda Komise měla důkazy o používání špionážního softwaru Pegasus a ekvivalentního špionážního softwaru proti určitým osobám;
- zda členské státy zajistily dostatečné institucionální a právní záruky, které by bránily protiprávnímu používání špionážního softwaru, a zda osoby, které mají podezření, že použitím špionážního softwaru byla porušena jejich práva, mají přístup k účinným prostředkům nápravy;
- o údajné nečinnosti členských států, pokud jde o zapojení subjektů v EU do vývoje, šíření nebo financování špionážního softwaru Pegasus a ekvivalentního špionážního softwaru, včetně dodavatelského řetězce z hlediska dané technologie a jejího využití, v rozsahu, v jakém to porušuje právo Unie, včetně nařízení (EU) 2021/821, a to i v případech, kdy se špionážní software prodáváný pro určitý účel (např. boj proti terorismu) používá v jiném kontextu;
- o roli izraelské vlády a vlád dalších třetích zemí při poskytování špionážního softwaru Pegasus a ekvivalentního špionážního softwaru členským státům;
- zda mělo používání špionážního softwaru Pegasus nebo ekvivalentního špionážního softwaru orgány členských států za následek předávání osobních údajů třetím zemím, mimo jiné zejména společnosti NSO Group a vládám třetích zemí;
- zda používání špionážního softwaru Pegasus nebo ekvivalentního špionážního softwaru, ať už s přímým či nepřímým zapojením subjektů spojených s EU, přispělo k protiprávnímu sledování novinářů, politiků, příslušníků donucovacích orgánů, diplomatů, právníků, podnikatelů, aktérů občanské společnosti nebo jiných aktérů ve třetích zemích a zda to vedlo k porušování nebo zneužívání lidských práv, které vyvolává závažné obavy z hlediska cílů společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU, a zda používání tohoto softwaru bylo v rozporu s hodnotami zakotvenými v článku 21 SEU a v Listině, s řádným ohledem na obecné zásady OSN v oblasti podnikání a lidských práv a na jiná práva zakotvená v mezinárodním právu v oblasti lidských práv;
- zda existovaly dostatečné důvody pro to, aby Rada přijala omezující opatření nebo sankce v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU proti jedné či více třetím zemím, předpokládalo-li rozhodnutí přijaté podle hlavy V kapitoly 2 Smlouvy o Evropské unii pozastavení nebo omezení hospodářských a finančních vztahů v souladu s čl. 215 odst. 1 Smlouvy o fungování EU;
- zda používání špionážního softwaru Pegasus nebo ekvivalentního špionážního softwaru třetími zeměmi mělo dopad na základní práva zaručená právem Unie a zda existovaly dostatečné důvody pro to, aby Rada přehodnotila některé mezinárodní dohody o spolupráci týkající se prostoru svobody, bezpečnosti a práva uzavřené s třetími zeměmi podle článku 218 SFEU;
- vydá v této věci doporučení, která uzná za nezbytná;
- vydá doporučení na ochranu orgánů EU a jejich členů a zaměstnanců před takovým špionážním softwarem;

3. rozhodl, že vyšetřovací výbor předloží svou konečnou zprávu do 12 měsíců od přijetí tohoto rozhodnutí;
 4. rozhodl, že vyšetřovací výbor má při své práci zohlednit veškeré relevantní skutečnosti spadající do oblasti jeho působnosti, které se objeví během jeho funkčního období;
 5. zdůrazňuje, že v zájmu zajištění dobré spolupráce a toku informací mezi vyšetřovacím výborem a příslušnými stálými výbory a podvýbory by se předseda a zpravodaj vyšetřovacího výboru mohli zúčastnit příslušných rozprav stálých výborů a podvýborů, a naopak, zejména pokud jde o slyšení vyšetřovacího výboru;
 6. rozhodl, že veškerá doporučení vypracovaná tímto vyšetřovacím výborem by měla být předána příslušným stálým výborům a podvýborům v daných oblastech pravomocí definovaných v příloze VI jednacího řádu;
 7. rozhodl, že vyšetřovací výbor bude mít 38 členů;
 8. pověřuje svou předsedkyni, aby zajistila zveřejnění tohoto rozhodnutí v *Úředním věstníku Evropské unie*.
-